

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نگاهی به زندگی

سراینده شاهنامه

فردوسی طوسی (خوافی)

عبدالمجید عصّاری رودی

سرشناسه:	عصاری رودی، عبدالمجید، ۱۳۴۹ - گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور:	نگاهی به زندگی سراینده شاهنامه فردوسی طوسی (خوافی) / گردآورنده عبدالمجید عصاری رودی.
مشخصات نشر:	مشهد: شاملو، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری:	۹۶ ص
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۵۲۲۹-۶۲-۲
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیپا
یادداشت:	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع:	فردوسی، ابوالقاسم، ۳۲۹-۴۱۶ هـ.ق.
رده بندی کنگره:	۹۵ PIR۴۴۱۳۸۸۶ / ۲ع
رده بندی دیویی:	۸۱۱ / ۲۱
شماره کتابشناسی ملی:	۱۷۰۷۳۱۰

نگاهی به زندگی سراینده شاهنامه فردوسی طوسی (خوافی)

- ♦ مؤلف: عبدالمجید عصاری رودی
- ♦ طرح جلد: محمد شریفی
- ♦ لیتوگرافی: سوره
- ♦ چاپخانه: میثاق
- ♦ نوبت چاپ: اول - بهار ۱۳۸۸
- ♦ تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
- ♦ قیمت: ۱۳۰۰۰ ریال
- ♦ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۲۲۹-۶۲-۲
- ♦ ناشر: انتشارات شاملو

مشهد - فیابان منت - بین منت ۸ و ۹ - پلاک ۱۶۴

تلفن: ۰۹۱۵۱۱۵۶۰۸ - همراه: ۰۹۱۵۱۱۵۶۰۸

www.shamlopub.com

info@shamlopub.com

تلفن مرکز پخش در خواف: ۰۹۳۷۴۰۵۱۲۰۶

فهرست

۱۱	ابیاتی از شاهنامه.....
۱۵	زادگاه فردوسی و خانواده.....
۲۰	تولد فردوسی.....
۲۱	فردوسی در مکتب خانه ی شیخ نظام الدین خوافی.....
۲۳	دوران نوجوانی و دوستی با دقیقی.....
۲۴	تحصیل در مدرسه ی نیشابور.....
۲۶	اولین حضور در جمع شعرا.....
۲۸	اولین دیدار فردوسی با رودابه ی خوافی.....
۳۳	ظاهر خوافی.....
۳۴	پیوستن فردوسی به سپاه سیه سالار.....
۳۵	فردوسی و شاهنامه ی ابو منصورى.....
۳۶	ازدواج فردوسی با رودابه، دختر ظاهر خوافی.....
۳۹	۲۶ تا ۴۰ سالگی فردوسی.....
۴۲	کشته شدن دقیقی.....
۴۴	آغاز رسمی سرودن شاهنامه.....
۴۸	اولین حضور فردوسی و شاهنامه در دربار غزنوی.....
۵۱	فردوسی در دربار سلطان محمود غزنوی.....
۶۱	پادشاه محمود به فردوسی.....
۶۳	تعقیب فردوسی.....
۶۴	پایان تعقیب.....

۶۸	آرامگاه فردوسی
۶۹	آرامگاه فردوسی (طوس)
۷۰	ویژگی های شاهنامه
۷۵	فردوسی از زبان بزرگان خواف
۹۱	کلام آخر از شاهنامه
۹۳	منابع و مآخذ

اگر شاهنامه نبودى چنین
به وصف بزرگان ایران زمین،
بزرگى خسرو که کردى بیان؟
ز مردى رستم که دادى نشان؟

(روضه‌ی خلد مجدد خوابی)

مقدمه

فردوسی و شاهنامه‌ی حماسی او، چون دریایی بی کران هستند که شناسایی آن دو به طور کامل کاری سخت و شاید غیر ممکن باشد. "زندگی فردوسی آکنده از قلم افتادگی و رازهای ناگشوده است. بسیاری از این ناشناخته ها تا هم اکنون روشن شده اند اما بیشترشان در ابهام باقی مانده اند. پژوهش های نوین، منابع تازه، امیدهای روز افزون درباره‌ی تفسیر دقیق و درست آن ها و بالاتر از همه انتشار

متن های شاهنامه می توانند در آینده پی آمدهای خوبی به همراه داشته باشند.^۱

آنچه برای من به عنوان یک ایرانی خراسانی و یک شهروند خوافی جالب توجه بود ارتباط تنگاتنگ فردوسی با همشهریانم بود. او از سن هفت سالگی تا چهارده سالگی در مکتب شیخ نظام الدین خوافی به آموختن قرآن و علوم رایج دیگر پرداخت و در همین مکتبخانه بود که به لقب "فردوسی" معروف شد؛ از طرف دیگر ازدواج فردوسی با رودابه دختر طاهر خوافی و نقش این زن پاک دامن در زندگی او از دیگر زوایای زندگی این شاعر گرانقدر ملی است که کم تر مورد توجه قرار گرفته است. پروفیسور شیرانی می نویسد: "به نظر من این بانوی قدر ناشناخته نه فقط مشوق سرودن داستان بیژن و منیژه، بلکه مشوق و محرک اصلی سروده شدن همه ی شاهنامه می باشد و قبول منت و احسان از این مشوق و محرک اصلی سرودن شاهنامه و قدردانی از او کاری است که تاکنون در آن کوتاهی شده است و سپاس از وی مانند وام فراموش شده ای است که تا امروز بر دوش ما سنگینی

۱- "تاریخ ادبیات ایران"، مولفان: یان رییکا، انا کار کلیما، ایرزی بجکا، ترجمه ی کیخسرو

کناورزی، انتشارات گونمبرگ، چاپ اول، ۱۳۷۰

می‌کند.^۱ گر چه به قول دکتر حسین رزمجو، "تاریخ در قبال خانواده و استادان و مدارسی که فردوسی در آن‌ها درس خوانده خاموش مانده است."^۲

امروزه استاد فردوسی در جهان ادب به عنوان شخصیت جهانی شناخته شده است. ملل غربی در تعریف و تمجید از او از شرقیان عقب نمانده‌اند و حتی در تحقیق و نقد و شرح احوال او، مغرب از مشرق پیشی گرفته است.

با مطالعه ی کتاب استاد خسرو معتضد^۳ درباره زندگی فردوسی و نگاه ریزینی که ایشان در خصوص بخش‌های خاموش زندگی این استاد بزرگ از خود نشان داده بودند من را بر آن داشت تحقیقاتی را در مورد زندگی فردوسی انجام دهم که حاصل این تحقیق، در این کتاب آمده است.

۱- "در شناخت فردوسی"، پروفیسور حافظ محمود خان شیرانی، ترجمه دکتر شاهد جوهدری، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ سوم، ۱۳۷۴

۲- دکتر رزمجو، حسین، "قلمرو ادبیات حماسی ایران"، انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، جلد دوم، چاپ اول، ۱۳۸۱

۳- زندگی فردوسی، خسرو معتضد، ناشر: شرکت توسعه کتابخانه‌های کشور، چاپ هفتم، زمستان ۱۳۷۸

امیدوارم این اثر ناچیز باعث شود علاقمندان به فردوسی به ویژه ادب دوستان و همشهریان عزیزم به جستجوی در احوال او از مآخذ و منابع مختلف پرداخته تا شناخت بهتر و بیشتر او میسر گردد.

نام گذاری کتاب به نام "فردوسی طوسی خوafi" بر اساس مثل: "از کجایی؟ از شهر زن" صورت گرفته و دلیل خاص دیگری نداشته است.

فروردین ۱۳۸۸

عبدالمجید عصاری رودی